GAL

OKRESNÝ ÚRAD BRATISLAVA
-51-
Došlo dňa: 20. 05. 2024
Ev. č.: 02177421/2024 FAZ
Prílohy/listy:

14 príloha

Združenie domových samospráv
Rovniakova 14
851 02 Bratislava

Vec
Doplňujúce informácie k zámeru navrhovanej činnosti „NOVÝ MAJERHOF“

Združenie domových samospráv, Rovniankova 14, 851 02 Bratislava,

(emailová korešpondencia, MŽP SR, ev. č. 0656035/2023, zo dňa 06.12.2023)

1) V dôsledku nutnosti zabezpečenia dobrého stavu životného prostredia je nutné vnímať proces EIA ako ex anteanalýzu toho, čo všetko je potrebné splniť, aby sa dobrý stav životného prostredia zabezpečil počas celej životnosti projektu a aby sa v horizontoch 2035, 2040 a 2050 dosiahli európske a globálne klimatické a energetické ciele; najmä čo sa týka uhlíkovej neutrality a energetickej bezpečnosti. V tomto smere je potrebné aj určovať podmienky; nie sú len kompenzáciou za primárny zásah do životného prostredia ale aj ako environmentálne opatrenia, ktoré budú zabezpečovať vysokú úroveň ochrany životného prostredia aj v budúcnosti. Pýtame sa preto, aké opatrenia pripravuje navrhovateľ už dnes, aby v budúcnosti bol v súlade s environmentálnou reguláciou podľa európskej ale aj slovenskej legislatívy? Aké najlepšie dostupné techniky (BAT) v tomto smere implementuje?

Odpoveď:
Preložený projekt prináša do daného územia ekologické trendy s dôrazom na uplatňovanie stratégie trvalo udržateľného rozvoja. V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti sa kladie zvýšený dôraz na úsporu energií a vyššiu hospodárnosť stavby (zateplenie stavby s kvalitnými izolačnými materiálmi), ako aj environmentálne optimálnejšie riešenie stavby - optimalizácia stavby na dôsledky zmeny klímy:

- *vybudovanie dostatočnej kapacity zariadení pre odvádzanie extrémnej prívalovej zrážky (naprojektovaná kanalizačná sústava s dostatočnou objemovou kapacitou, odvádzanie splaškových vôd do existujúcej ČOV, atď.),*
- *riešenie odvádzania dažďových vôd do vsakovacích systémov,*
- *tepelná izolácia stavby s dôrazom na zabezpečenie minimálnych tepelných strát a šetrenie energií,*
- *vyhodnotenie nezamŕznej hĺbky pre osadenie prvkov dopravnej a technickej infraštruktúry a pre samotné zakladanie stavby,*
- *výber rastlín a stromov vychádzajúci z druhového zloženia prirodzene vyskytujúcej sa vegetácie v danej lokalite,*

- *výsadba vzrastlej zelene (stromy + krovité skupiny so zatrávnením, izolačná zeleň),*
- *realizácia dažďových záhrad, trvalkové záhony, kríkové skupiny, popínavá zeleň, atď.*

Predložený projekt je riešený v súlade s novou platnou legislatívou ohľadom energetickej hospodárnosti budov (zákon č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, časová verzia predpisu účinná od 25.4.2020).

Realizáciou technológii zateplenia budovy, inštaláciou fotovoltických panelov, výsadbou zelene - park v severnej časti riešeného územia, dreviny/skupiny krovín, strešná zeleň, dažďové záhrady, ako aj zvolením vhodných stavebných postupov pri výstavbe a použitím certifikovaných materiálov a materiálov zo zhodnocovaných odpadov sa zabezpečí nízka produkcia emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu budovy.

2) Medzi ľudské práva tretej generácie patrí právo na priaznivé životné prostredie (http://ludskeprava.euroiuris.sk/index.php?link=gen_lud_prav); medzi tieto práva však patrí aj právo na hospodársky a sociálny rozvoj. Je potrebné spracovať projekt tak, aby realizoval obe tieto práva súčasne a nekládol ich do vzájomnej kolízie. Z tohto dôvodu je potrebné projekt zanalyzovať aj z hľadiska plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja ako aj obce. Osobitne je potrebné vyhodnotiť vplyv Európskej zelenej dohody (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal sk) a možnosti jej uplatnenia. Akým spôsobom navrhovateľ spolupracuje s obcou a jej obyvateľmi pri realizácii práva na udržateľný socio- hospodársky rozvoj a súčasne pri realizácii práva na priaznivé životné prostredie - ktoré ako investor spoluvytvára? Akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť vo všeobecnosti, akým spôsobom vytvára priestor pre obyvateľov obce a akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť z procesu EIA? Akým spôsobom navrhovateľ prispieva k zelenej transformácii hospodárstva a celej spoločnosti založenej na inováciách a vzťahu ku krajine ako predpokladá Európska zelená dohoda (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities- 2019-2024/european-green-deal sk)? Žiadame, aby primerané prvky zelenej transformácie boli uvedené v podmienkach rozhodnutia.

Odpoveď:
Navrhovateľ vyhodnotil predkladaný projekt z hľadiska rôznych environmentálnych pohľadov a navrhuje environmentálne opatrenia. Stavba bude adaptovaná na zmeny klímy, bude energeticky hospodárna a nebude predstavovať nadlimitnú záťaž pre životné prostredie a okolité obyvateľstvo. Súčasťou prevádzky stavby bude dodržiavanie prísnych bezpečnostných opatrení na predchádzanie vzniku havárií. Stavba bude optimalizovaná tak, aby boli splnené najvyššie štandardy pre tento druh stavby s technickými riešeniami realizovanými v zmysle predpisov a platnej legislatívy. V rámci navrhovanej stavby sú navrhované prvky modrozelenej infraštruktúry.

Navrhovaný investičný zámer rešpektuje regulatívy Územného plánu hl. mesta SR Bratislava, 2007 v znení zmien a doplnkov, stavba je v súlade s reguláciou intenzity využitia územia – funkčnej plochy E 501, ako aj ÚP zóny – Horné Diely, Urbanizačný blok Ráztočná – sever (stavebný blok č.15).

3) Podľa §29a zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Príslušný orgán v rámci posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti a posudzovania zmeny navrhovanej činnosti hodnotí obdobie prípravy navrhovanej činnosti a jej realizácie, a ak je to odôvodnené

povahou navrhovanej činnosti, aj etapu jej ukončenia spojeného s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou, a to najmä z hľadiska a) únosného zaťaženia územia; b) dôsledkov bežnej činnosti a rizika možných havárií; c) kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s prihliadnutím na ich nezvratnosť; d) prevencie, minimalizácie, prípadne kompenzácie priamych a nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie; e) použitých metód hodnotenia a úplnosti informácií; f) porovnania s najlepšími dostupnými technológiami." Únosnú mieru zaťaženia v zmysle §12 zákona o životnom prostredí č,17/1992Zb. „určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností." Žiadame vyhodnotiť pôsobenie kumulatívnych a synergických vplyvov zámeru v rôznych časových horizontoch; v prípade že zámer sa plánuje realizovať v etapách alebo zámer je jednou z etáp „väčšieho" projektu, žiadame vyhodnotiť kumulatívne a synergické vplyvy celkového projektu a nielen jeho časti.

Odpoveď:
Kumulatívne a synergické vplyvy sú popísané v kap. IV./8./8.1. Synergické a kumulatívne vplyvy. Súčasťou zámeru EIA je Dopravno – kapacitné posúdenie, ktoré bolo spracované kumulatívne v kontexte investičných projektov plánovaných v susedstve navrhovanej stavby a jej bližšom okolí, pričom jeho výsledky boli jedným z podkladov pre vypracovanie rozptylovej a akustickej štúdie. Prevádzkou navrhovanej činnosti nedôjde k prekročeniu hygienických limitov v zmysle platnej legislatívy pre okolité obyvateľstvo ani samotných užívateľov/návštevníkov polyfunkčného komplexu, čo preukázali výsledky štúdií (akustická štúdia, rozptylová štúdia, HIA – sú súčasťou príloh zámeru). Stavba bude realizovaná a prevádzkovaná tak, aby príslušné hygienické limity v zmysle platnej legislatívy boli dodržané.

Na základe vykonaného hodnotenia vplyvov činnosti na životné prostredie konštatujeme, že realizácia navrhovaného projektu vzhľadom na dosiahnutý stav poznania neohrozí zdravie ľudí ani ďalšie živé organizmy, či jednotlivé zložky životného prostredia, prekročenie medzných hodnôt nebolo identifikované a sú dodržané na riešenom území. Neúnosné zaťaženie územia nebolo identifikované.

Navrhovaný investičný zámer rešpektuje regulatívy Územného plánu hl. mesta SR Bratislava, 2007 v znení zmien a doplnkov, stavba je v súlade s reguláciou intenzity využitia územia – funkčnej plochy E 501, ako aj ÚP zóny – Horné Diely, Urbanizačný blok Ráztočná – sever (stavebný blok č.15).

4) Podľa analýzy MŽP SR, Inštitútu environmentálnej politiky „Vedúci! Obce horia!" (https://minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/veduci-horia-obce.html) sa lokalita Prievoz nachádza v 10. stupni ohrozenia horúčavami, 10. stupni ohrozenia suchom a 1. stupni ohrozenia povodňami. Uvedené prejavy sú prejavmi a dôsledkami klimatickej krízy; úrad preto musí tieto riadne vyhodnotiť a navrhnúť pri tom vhodné adaptačné a mitigačné opatrenie. Pri vyhodnocovaní vplyvov klimatickej krízy a návrhu adaptačných i mitigačných opatrení je potrebné vychádzať z Adaptačnej stratégie SR, kraja ako aj dotknutej obce/mesta. Pre plné pochopenie problému ako aj ďalšie odborné poznatky na túto tému a

jej vzťah k hospodárstvu a zvyšovaniu životnej úrovne je možné sa dozvedieť v odbornej štúdii OECD ohľadne klimatických zmien a analýzy bodov z ktorých niet návratu: https://read.oecd.org/10.1787/abc5a69e-en.
Aké adaptačné a aké mitigačné opatrenia vo vzťahu ku klimatickej kríze navrhovateľ implementuje v projekte? Akým spôsobom sa budú účinne znižovať vplyvy klimatickej krízy?

Odpoveď:
Stavba v rámci projektovej prípravy je optimalizovaná na dôsledky zmeny klímy a bude realizovaná tak, aby navrhovanú stavbu neohrozovali nepriaznivé účinky zmeny klímy. K zmierneniu negatívnych dôsledkov zmeny klímy je vhodný výber a aplikácia adaptačných opatrení, ktoré v súvislosti s predmetnou stavbou predstavujú:

- *vyhodnotenie nezamŕzavej hĺbky pre osadenie prvkov technickej infraštruktúry,*
- *zohľadnenie účinkov vysokého rozpálenia povrchov obvodového plášťa stavby/prehrievania stavby (tienenie výplní otvorov),*
- *tepelná izolácia stavby s dôrazom na zabezpečenie minimálnych tepelných strát a šetrenie energií,*
- *vybudovanie dostatočnej kapacity zariadení pre odvádzanie extrémnej prívalovej zrážky (naprojektovaná kanalizačná sústava s dostatočnou objemovou kapacitou, odvádzanie splaškových vôd do existujúcej ČOV, atď.),*
- *realizácia modrozelenej infraštruktúry:*
  - *zadržiavanie dažďových vôd v areáli činnosti (vsakovacie prvky),*
  - *realizácia zelených plôch (zeleň na rastlom teréne – park v severnej časti dotknutého pozemku s vodnou plochou, strešná zeleň, dažďové záhrady).*

V rámci navrhovanej stavby sú navrhované nasledovné mitigačné opatrenia:

- *riešenie parkovania pod terénom (cca 90% riešené v parkinggaráži) = maximalizácia zelene na teréne,*
- *znižovanie CO_2 v území: maximalizovanie výsadby stromov, podpora elektromobility, cyklodopravy, doplnená infraštruktúra MHD (rámci navrhovanej stavby je uvažované s novou zastávkou MHD a obrátiskom v západnej časti riešeného územia),*
- *energetická klasifikácia stavby a0,*
- *využitie obnoviteľných zdrojov energie – fotovoltaika ako doplnkový zdroj energie.*

Navrhovateľ v rámci navrhovaného zámeru kladie vysoký dôraz na ochranu životného prostredia, úsporu energií, energetickú hospodárnosť stavieb, ako aj na využívanie obnoviteľných zdrojov na získavanie energie. Zaväzuje sa realizovať a správne aplikovať prvky modrozelenej infraštruktúry.

5) Európska komisia implementuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for 55" (https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru. Bližšie vysvetlenie nájdete v odbornom článku (https://euobserver.com/climate/152419). Akým spôsobom projekt prispieva k napĺňaniu európskej politiky Fit for 55?

Odpoveď:
Predložený projekt plní všetky zákonom dané limity a technické normy a navrhované riešenia zohľadňujú environmentálne požiadavky v zmysle platnej legislatívy. Na zabezpečenie čo

najväčších tepelných úspor navrhovanej činnosti sa navrhuje vhodná tepelná izolácia stavby. Bližšia špecifikácia bude predmetom ďalších stupňov projektovej dokumentácie.

6) Energetická efektivita, je komplexná téma, ktorá má na jednej strane zabezpečiť znižovanie uhlíkovej stopy budov a na strane druhej pomôcť vlastníkom a prevádzkovateľom budov znižovať náklady na pich prevádzku. Približne tri štvrtiny budov v Európe nie sú energeticky efektívne. Budovy v EÚ spotrebujú asi 40 percent energie a vyprodukujú 36 percent emisií skleníkových plynov. Zvýšenie ich energetickej efektívnosti by prinieslo úspory aj pomohlo zabrzdiť klimatické zmeny. Roku 2030 by mali všetky novopostavené budovy produkovať nulové emisie; pričom do tejto kategórie spadajú aj rekonštrukcie budov. Pri rekonštrukciách je dôraz na kvalitu a hĺbkové systémové rekonštrukcie. Obnova budov je jedným z pilierov slovenského Plánu obnovy a odolnosti, ktorý ma zabezpečiť zotavenie slovenskej ekonomiky z pandémie COVID-19 a zároveň ho nasmerovať k uhlíkovej neutralite. Preukázanie splnenia tejto požiadavky je teda vo verejnom záujme ako aj v záujme zabezpečenia konkurencieschopnosti Slovenska a jeho hospodárstva prostredníctvom znižovania prevádzkových nákladov spojených s budovami. Viacej informácií ako aj informácie o pripravovanej energetickej smernici: https://euractiv.sk/section/klima/news/nova-smernica-urci-povinne-energeticke-standardy-aj-pre-existujuce-budovy/. V dôsledku požiadavky na udržateľnosť klimatickej infraštruktúry je pri financovaní z európskych zdrojov potrebné už dnes preukázať splnenie budúcich požiadavok, aj keď dnes ešte nie je legislatívne podchytené. Akým spôsobom zabezpečuje zámer energetickú efektivitu budov ale aj použitých technológií?

• Zabudované emisie sú nepriamym vplyvov stavby spôsobenej výrobou stavebných materiálov. Emisie z vykurovania a chladenia budú klesať s nástupom energeticky úsporných budov a nižšou spotrebou fosílnych palív. Pri ďalšom ozeleňovaní stavebného sektora treba znížiť emisie, ktoré vznikajú pri výrobe stavebného materiálu, pri stavbe budovy a jej demolácii. Sektor budov je v Európskej únii zodpovedný za 36 percent emisií skleníkových plynov. Doposiaľ sme sa z hľadiska energetickej a emisnej náročnosti zaoberali predovšetkým emisiami pri prevádzke budovy, teda tými, ktoré vznikajú pri vykurovaní a chladení. V minulosti, keď sa nestavali energeticky vysoko efektívne budovy, tvorila fáza prevádzky viac ako 90 percent emisií celého životného cyklu budovy. Keďže európske budovy budú v dôsledku klimatických politík čoraz energeticky účinnejšie a poháňané obnoviteľnými zdrojmi energie, do centra pozornosti sa čoraz viac dostávajú takzvané zabudované emisie. Tie vznikajú pri výrobe stavebných materiálov, pri výstavbe budovy, demolácii a odstránení stavby. Na vstupoch (výroba stavebných materiálov) ide o nepriamy vplyv na inom mieste, ktorý môže byť predmetom posudzovania iných zámerov (napr. cementáreň a fabrika na výrobu stavebných dielov) a treba uvažovať s tým, aby sa bilancia nezapočítavala dva krát. Na výstupoch je to priamy vplyv v podobe tvorby stavebných odpadov, ktoré je však možné ďalej spracúvať. Z uvedeného dôvodu žiadame o vyhodnotenie vplyvov celého životného cyklu zámeru a to najmä nepriamych vplyvov pri výrobe stavebných materiálov a priamych vplyvov v dôsledku demolácie či dekonštrukcie stavieb či iných častí projektu.

Odpoveď:

Predložený projekt je riešený v súlade s novou platnou legislatívou ohľadom energetickej hospodárnosti budov (zákon č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, časová verzia predpisu účinná od 25.4.2020). Navrhovateľ počíta s inštaláciou FTV zariadení na strechách objektov. Realizáciou technológii zateplenia

budovy, inštaláciou fotovoltických panelov, výsadbou zelene, ako aj zvolením vhodných stavebných postupov pri výstavbe a použitím certifikovaných materiálov a materiálov zo zhodnocovaných odpadov sa zabezpečí nízka produkcia emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu budovy.

7) Glasgowská konferencia a odborný panel konštatoval, že dynamika klimatickej krízy sa od Parížskej konferencie ešte zhoršila (zrejme hystériou navyšovania zaťaženia životného prostredia, kým to ešte nie je zakázané). Preto je nevyhnutné okamžite prijať účinné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov COP26 (https://e.dennikn.sk/2608713/ie-cas-na-nudzovv-rezim-co-sa-stalo-na-klimatickei-konferencii-v-glasgowe-a-co-to-znamena-pre-slovensko/); žiadame uviesť a vyhodnotiť účinnosť prijatých opatrení na dosiahnutie týchto cieľov.

Odpoveď:
Záväzky COP26 z Glasgowskej klimatickej konferencie nie sú zakotvené do platnej národnej legislatívy SR, nie sú súčasťou zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Navrhovateľ v rámci navrhovaného zámeru kladie vysoký dôraz na ochranu životného prostredia, úsporu energií, energetickú hospodárnosť stavieb, ako aj na využívanie obnoviteľných zdrojov na získavanie energie. Stavba v rámci projektovej prípravy je optimalizovaná na dôsledky zmeny klímy a bude realizovaná tak, aby navrhovanú stavbu neohrozovali nepriaznivé účinky zmeny klímy. Navrhovateľ bude realizovať a správne aplikovať prvky modrozelenej infraštruktúry navrhované v rámci navrhovanej stavby.

8) Osobitne žiadame vyhodnotiť vplyvy na nadradenú infraštruktúru (vodovod, kanalizácia, dopravná sieť); za týmto účelom požiadať mesto/obec o informáciu o pláne a časovom rámci ich rozvoja. V tomto kontexte je potrebné spracovať a analyzovať krajinotvorný koncept zasadený do územnoplánovacej dokumentácie (mapových podkladov), z ktorých by bolo zrejmé ako priestorové vedenie a napojenie (ako aj ďalšie priestorové a funkčné súvislosti), na ktoré by sa dali aplikovať kapacitné ukazovatele ako aj ďalšie ukazovatele podľa osobitných právnych predpisov vyhodnocujúcich prahové hodnoty miery zaťaženia daného územia predmetnou ľudskou činnosťou. Je potrebné spracovať a analyzovať dopravno-kapacitné vyhodnotenie širších dopravných súvislostí; rovnako ako vyhodnotenie kapacitných možností ďalšej technickej infraštruktúry.

Odpoveď:
Vplyvy boli vyhodnotené v rámci textu predloženého zámeru v kap. IV./3. Kapacity prvkov technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia) boli v rámci projektovej prípravy overené a sú postačujúce pre funkčnú prevádzku navrhovanej stavby. Navrhovaná činnosť rešpektuje trasy a zariadenia jednotlivých systémov technickej infraštruktúry. Realizáciou stavby nedôjde k znefunkčneniu existujúcej technickej infraštruktúry v okolí areálu stavby, vplyvy na technickú infraštruktúru sú realizovateľné, popísané na str.48 zámeru. Projektové dokumentácie realizované v rámci nasledovných stupňov povoľovania stavby budú predkladané na vyjadrenie dotknutým orgánom / kompetentným subjektom.

Vplyvy na dopravu sú uvedené v predloženom zámere EIA (str.46 zámeru). Dopravnú sieť posúdil navrhovateľ spracovaným DKP (HT Konstrukt s.r.o., 01/2023), ktoré je súčasťou príloh predloženého zámeru – príloha „M". Výsledky dopravnej prognózy a posúdenie výkonnosti navrhovaného riešenia dopravného napojenia stavby dokladujú možnosť jeho

napojenia na miestnu obslužnú komunikáciu - ul. Amarelková a ul. Ihličnatá bez zásadných negatívnych vplyvov na dopravný systém v širšom zázemí. Najbližšie dotknuté križovatky ul. Amarelková – Ráztočná, ul. Ihličnatá – Ráztočná a ul. Ráztočná – Hradská – Dvojkrížna, budú v existujúcom stave kapacitne vyhovujúce v celom výhľadovom období (posudzovaný stav r.2025 a r.2045).

Príslušné technické normy a STN v súvislosti s organizáciou dopravy a pripojením stavby na priľahlú dopravnú sieť budú dodržané. Návrh statickej dopravy je riešený v súlade s STN 73 6110/Z2.

9) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu vôd podľa čl.4 Smernice o vodách č.2000/60/ES a to aj spôsobom predpokladaným v §16 vodného zákona a nariadením č.269/2010 Z.z. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom (§16a ods.3 vodného zákona) alebo znaleckým posudkom (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Pri tomto vyhodnotení žiadame vyhodnotiť, akým spôsobom sa prispeje k plneniu celkových cieľov Smernice o vodách za región a celé Slovensko. Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu vôd; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil.

Odpoveď:
Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti boli popísané v kap. IV./3.2.4. Následne boli v kap. IV./10. navrhnuté opatrenia počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti, ktoré budú navrhovateľom rešpektované. Stavba je z pohľadu vplyvov na povrchové a podzemné vody realizovateľná.

Smernica o vodách č.2000/60/ES bola implementovaná do národnej legislatívy (Vodný zákon). Zákon EIA v žiadnom zo svojich právnych ustanovení neurčuje, aby podkladom rozhodnutia zo zisťovacieho konania bolo záväzné stanovisko podľa paragrafu 16a ods. 1 Vodného zákona. Na uvedenú skutočnosť odkazuje aj stanovisko MŽP SR k aplikácii paragrafu 73 ods. 21 vodného zákona v konaniach podľa zákona EIA. V zmysle zákona o vodách §73, ods.21 v platnom znení: „Záväzné stanovisko podľa § 16a ods. 1 a povolenie výnimky podľa § 16a ods. 10 sú podkladom k vyjadreniu orgánu štátnej vodnej správy v územnom konaní k činnosti; ak sa územné konanie pre činnosť nevyžaduje, záväzné stanovisko a povolenie výnimky sú podkladom ku konaniu o povolení činnosti". V zmysle vyššie uvedeného záväzné stanovisko podľa § 16a ods. 1 nie je podkladom v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie tak ako tomu bolo pred novelou, preto ani navrhovateľ nemá obligatórnu zákonnú povinnosť takýto podklad predložiť v rámci posudzovania vplyvov. Posúdenie v zmysle (§16a ods.3 vodného zákona) bude riešené v stupni ÚR.

10) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu ovzdušia podľa §5 až §7 zákona o ovzduší a §27 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v spojení s regulačnými ustanoveniami vyhlášky o verejnom zdraví č.549/2007 Z.z. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom emisno-imisného posudku (§19 zákona o ovzduší) a akustického posudku (§6 vyhlášky č.549/2007 Z.z.) alebo znaleckým posudkom v príslušnom odbore (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Tieto posudky navrhnú aj prahové hodnoty na dosiahnutie dobrého stavu ovzdušia pre daný projekt. Na Slovensku ani jedno mesto nespĺňa limity a regulácie Svetovej zdravotníckej organizácie (https://primar.sme.sk/c/22885029/slovensko-ovzdusie-

znecistenie-normy-zdravie.html) a aj najmenej znečistené mestá (napr. Bratislava a Senica) prekračujú normu 2 až 3 násobne. Nadmerné znečistenie znižuje kvalitu života a ohrozuje predčasnými smrťami významnú časť obyvateľstva. Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu ovzdušia; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil a zdroje znečistenia ovzdušia kumulatívne tieto hodnoty neprekročili.

Odpoveď:
Pre navrhovanú činnosť bola spracovaná rozptylová (spracovaná oprávneným posudzovateľom podľa §19, ods. 3, písm. a) zákona o ovzduší) a akustická štúdia (spracovaná odborne spôsobilou osobou), ktorých výsledky preukázali dodržanie príslušných hygienických limitov v zmysle platnej legislatívy. Štúdie sú súčasťou príloh predloženého zámeru. Predložený projekt svojim funkčným riešením neumiestňuje do územia nové významné zdroje hluku ani znečistenia ovzdušia. Stavba je z pohľadu záťaže ovzdušia a hluku realizovateľná.

11) Žiadame vyhodnotiť vplyvy prípadných zdrojov elektromagnetického žiarenia podľa §28 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. ako aj vyhodnotiť vplyvy optického žiarenia podľa §29 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z.

Odpoveď:
Posudzovaná činnosť nie je zdrojom rádioaktívneho alebo elektromagnetického žiarenia. Žiarenie a iné fyzikálne polia sa v súvislosti s prevádzkou hodnotenej činnosti nevyskytujú. Nepredpokladáme šírenie žiarenia ani iných fyzikálnych polí z hodnotenej činnosti v takej miere, že by dochádzalo k ovplyvňovaniu pohody užívateľov okolia hodnoteného územia (zámer EIA, kap. IV/2./2.5.).

12) Žiadame vyriešiť a zabezpečiť odpadové hospodárstvo v súlade so zákonom o odpadoch a uviesť akým spôsobom je zabezpečená zodpovednosť pôvodcu odpadu.
13) Žiadame v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber: • komunálneho zmesového odpadu označeného čiernou farbou • kovov označeného červenou farbou • papiera označeného modrou farbou • skla označeného zelenou farbou • plastov označeného žltou farbou • bio-odpadu označeného hnedého farbou

Odpoveď:
Požiadavky sú riešené v kap. IV./2./2.3. Odpady zámeru EIA. Odpadové hospodárstvo bude v rámci navrhovanej činnosti zabezpečené v súlade s príslušným platným zákonom o odpadoch. Pri prevádzke navrhovanej činnosti budú vytvorené podmienky pre realizáciu vysokej miery triedenia odpadov do kontajnerov s odvozom podľa odvozného plánu podniku, ktorý zabezpečuje odvoz odpadu v dotknutom sídle. Pôvodca odpadov bude dodržiavať ustanovenia zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

14) Podľa §17 ods.1 zákona o životnom prostredí (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17.odsek-1) má navrhovateľ povinnosť priamo pri zdroji aplikovať zmierňujúce a kompenzačné opatrenia. Žiadame, aby tieto boli jednoznačne v rozhodnutí identifikované a určené ako záväzné podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa §29 ods.13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

(https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-13).
Zoznam environmentálnych opatrení odporúčaných našim združením nájdete tu: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-opatrenia-zds/. Stanovenie podmienok podľa §29 ods.13 zákona EIA je uloženie povinnosti vecného plnenia voči životnému prostrediu ako subjektu práva sui generis, ktorým sa eliminuje alebo zmierňuje ujma na životnom prostredí ako subjektu práva sui generis. Takýto výklad vyplýva ako z §2 písm.d zákona EIA ale aj z ustanovenia §17 ods.1 zákona o životnom prostredí ale aj z konceptu súdnej ochrany životného prostredia (vymáhateľnosť práv životného prostredia ako subjektu práva sui generis) podľa §178 ods.3 SSP. Verejnosť a dotknutá verejnosť (vrátane ZDS) teda nehájі svoje vlastné práva a záujmy ale práva a záujmy samotného životného prostredia. Pre uloženie povinnosti vecného plnenia je v zmysle zákona požiadavka jednoznačnosti a určitosti čo do rozsahu a druhu vecného plnenia; podľa §47 ods.2 správneho poriadku musí byť taktiež uvedený časový termín, do ktorého má byť tá-ktorá podmienka splnená. Uložením povinnosti vecného plnenia vzniká verejnoprávny záväzkový vzťah, v ktorom je povinným navrhovateľ a oprávneným je životné prostredie sui generis reprezentované verejnosťou (v danom prípade aj ZDS). Ide o záväzkový vzťah v zmysle definície §488 Občianskeho zákonníka, ktorý v súlade s §489 Občianskeho zákonníka vzniká verejnoprávnym titulom – rozhodnutím orgánu verejnej moci ako „záväzok vznikajúci z iných okolností uvedených v zákone". Z uvedeného dôvodu je potrebné v konaní presne identifikovať environmentálnu ujmu v dôsledku predmetného zámeru ako aj jednoznačne a zrozumiteľne rozhodnúť o environmentálnych opatreniach, ktorými sa má táto ujma kompenzovať a predchádzať sa jej zväčšovaniu; v tomto ohľade sa vyžaduje aj súčinnosť navrhovateľa aby sám navrhol takéto opatrenia v samotnom zámere a/alebo v doplňujúcej informácii a následne odbornou diskusiou s verejnosťou a dotknutými orgánmi sa ustálil finálny rozsah opatrení aj na základe výsledkov tejto odbornej diskusie.

Odpoveď:
Navrhovateľ vyhodnotil predkladaný projekt z hľadiska rôznych environmentálnych pohľadov a navrhuje konkrétne environmentálne opatrenia, ktoré prispievajú k zmierňovaniu, resp. eliminácii negatívnych vplyvov dopadu prevádzky a výstavby navrhovanej činnosti na životné prostredie. Navrhovateľ sa zaväzuje realizovať a správne aplikovať navrhované prvky modrozelenej infraštruktúry. Vypracovanie záväzných podmienok rozhodnutia nie je v kompetencii spracovateľa zámeru, resp. navrhovateľa. Táto požiadavka je v kompetencii príslušného orgánu, ktorý pri vypracovávaní rozhodnutia zohľadňuje doručené stanoviská, resp. opodstatnené požiadavky dotknutých subjektov, ktoré majú oporu v zákone.

15) Žiadame úrad, aby ako podmienky rozhodnutia uložil aj podmienku realizácie prvkov modrozelenej infraštruktúry (dažďové záhrady, zelené alebo biosolárne strechy, zelené fasády, retenčné alebo poloretenčné parkoviská, zelené rigoly, izolačná zelená stena a podobne); treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_jirivitek.pdf):
Zakladanie mestských parkov a výsadba stromov; treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe
(https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_davidhora.pdf),
Rašeliniská https://dennikn.sk/2932824/na-orave-sa-zachovalo-vzacne-raselinisko-vacsinu-takych-sme-znicili-terazmohli- zadrziavat-vodu-v-krajine-reportaz/ Dažďové záhrady, Biosolárne strechy, Zelené fasády, Retenčné a zelené parkoviská, Realizácia výsadby

vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státia, Parkovacie státia samotné prekryť popínavými rastlinami na nosných konštrukciách z oceľových laniek. Žiadame vyššie uvedené informácie vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestych hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov: klíma, biodiverzita, voda, vzduch, energie a územná stabilita biodiverzity; v každom z týchto faktorov žiadame zvoliť relevantné merateľné ukazovatele, ktoré budú následne vyhodnotené aj z hľadiska miery zaťaženia životného prostredia v dotknutom území v zmysle §12 zákona o životnom prostredí porovnaním predpokladaných a prahových hodnôt relevantných ukazovateľov regulovaných osobitnými právnymi predpismi.

Odpoveď:
Navrhovateľ v rámci navrhovaného zámeru kladie vysoký dôraz na ochranu životného prostredia, úsporu energií, energetickú hospodárnosť stavieb, ako aj na využívanie obnoviteľných zdrojov na získavanie energie. Z pohľadu získavania energie z obnoviteľných zdrojov sa počíta s inštalovaním fotovoltických panelov na strechách objektov polyfunkčného komplexu. Fotovoltické panely prispievajú k určitej energetickej nezávislosti územia.

Dažďová voda bude na dotknutom pozemku zadržiavaná formou povrchového vsakovania, ktoré je ideálnym riešením na prirodzené vsakovanie vody do podložia. Povrchové vsakovanie je doplnené vybudovaním areálovej dažďovej kanalizácie so vsakovacími prvkami. Výsadba stromov v rámci parkovacích miest bude realizovaná, viď. mapa č.3 v prílohách zámeru. Podrobnejšie riešenie sadových úprav bude súčasťou projektu sadových úprav v stupni DSP.

Navrhovateľ investičného zámeru sa zaväzuje realizovať a správne aplikovať prvky modrozelenej infraštruktúry a súhlasí aby ako podmienky rozhodnutia uložil dotknutý úrad aj podmienku realizácie prvkov modrozelenej infraštruktúry. Realizácia modrozelenej infraštruktúr umožní zadržanie vody na pozemku tak, aby kolobeh vody bol čo najmenej narušený a ovplyvnený.

Za účelom zabezpečenia efektivity posúdenia vplyvov zámeru na životné prostredie, žiadame konzultovať projekt s verejnosťou. Konzultáciu je možné vykonať úradne ako ústne pojednávanie alebo mimoúradne pracovným stretnutím, kedy závery posielame okresnému úradu vo forme stručnej zápisnice. Konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu: https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk.

Odpoveď:
Požiadavka sa berie na vedomie. V prípade, že príslušný orgán v zmysle § 63 zákona EIA č.24/2006 Z.z., v znení neskorších predpisov rozhodne o vykonaní konzultácie, bude požiadavka zohľadnená. Organizovať konzultácie je možnosť, nie je to povinnosť.

Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk.

Odpoveď:
Požiadavka sa berie na vedomie.

Záver
V rámci dokumentácie stavebného zámeru sa primerane ku stavu poznania a rozpracovanosti projektovej dokumentácie spracovala dokumentácia EIA.

Je zrejmé, že v rámci zisťovacieho konania vzišli pripomienky, avšak ich ďalšie spodrobnenie je viazané na ďalšie projekčné práce a následné povoľovacie procesy.

S pozdravom

Mgr. Tomáš Šembera
na základe plnej moci